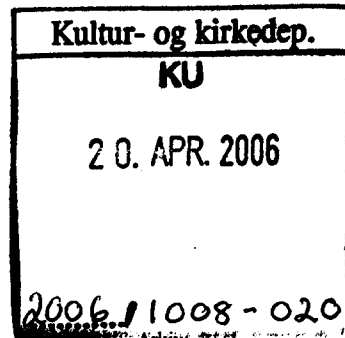

Kultur- og Kirkedepartement
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres ref:
2006/01008 KU/KU2
CHA: amb

Vår ref:
KS

Dato:
10.04.2006

Ratifikasjon av UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven - høringsuttalelse

Det er meget positivt at UNESCO har satt i gang et arbeid for gi den immaterielle kulturarven i verden et bedre vern, og at nasjonen Norge følger opp dette arbeidet!

Når det gjelder samiske forhold har opprettelsen av samiske museer vært et meget viktig skritt i retning av en bedre bevaring av den rike samiske immaterielle kulturarven. Dette har skjedd i form av dokumentasjonsvirksomhet og ikke minst i form av omfattende formidling av gammelt og nytt tradisjonsstoff. Slik har de samiske museene kunnet bidra til vedlikehold og videreutvikling (også immateriell kulturarv inngår i en endringsprosess) av en meget viktig del av den samiske kulturarven. Likevel må vi konstatere at de ressursene som settes inn på denne type arbeide på ingen måte er tilstrekkelig, og vi opplever mye frustrasjon både internt i institusjonene og i de samiske lokalsamfunn over at verdifull immateriell kunnskap går tapt etter hvert som viktige informanter faller fra.

De samiske museene er som kjent ressursfattige, og mye gjenstår før de er utviklet til et nivå sammenlignet med det norske museumsvesenet for øvrig. Få (eller mer trolig ingen) samiske museer har hatt muligheten til å utføre tilstrekkelig dokumentasjons- og formidlingsvirksomhet med utgangspunkt i eget driftsbudsjett. Når det gjelder dokumentasjon og formidling av immaterielle kulturminner er dette en type virksomhet som sjelden finner sted uten at det er eksterne prosjektmidler med i bildet. Ett av resultatene er at innsamling av tradisjonsstoff har skjedd sporadisk og i langt mindre målestokk enn ønskelig, og uten noen helhetlig vurdering av situasjon og behov. I denne forbindelsen vil vi også nevne et forhold som vi på de samiske museene er meget oppmerksomme på, men som vi har hatt liten mulighet og myndighet til å gjøre noe med: nemlig at ulike forskere knyttet til høyskoler og universitet har drevet med utstrakt innsamling i samiske områder, men at lite er gjort for å sikre dokumentasjonsmaterialet og å gjøre det tilgjengelig for andre. Med en klar definisjon og fordeling av ansvar også når det gjelder immateriell kulturarv har vi håp om at dette er noe som vil rettes på i framtiden!

De samiske museene er nå inne i en konsolideringsprosess, der de ulike museene skal konsolideres i ulike museumsidaer. Siidaene er tiltenkt ulike hovedansvarsområder innen for eksempel faglige tema, nettverksbygging, teknisk konservering osv. Konsolideringen forutsetter imidlertid økte rammer for samisk museumsdrift, og foreløpig har de samiske museene fått liten uttelling for den museumssatsningen som har skjedd i Norge de siste årene. Vi håper at dette vil rette seg kommende år.

Varanger Samiske Museum vil på bakgrunn i ovenstående foreslå:

- 1) De samiske museene gis en sentral rolle når det gjelder de foreslåtte tiltak knyttet til forvaltning og formidling av den *samiske* immaterielle kulturarven. Dette følges opp med ressurser. Det overordnede ansvar må gjerne ligge hos Sametinget, som er overordnet instans for alle de samiske museene.
- 2) En av de framtidige museumssiidaene gis et spesielt ansvar for å koordinere dokumentasjon og innsamling av samisk immateriell kulturarv, og samtidig for å opprette og oppdatere et felles register for hele det samiske området med hovedvekt på Norge. Hvilken siida som skal ha dette ansvaret må sees i sammenheng med øvrig ansvarsfordeling mellom de samiske museumsidaene. Det skal i denne forbindelsen nevnes at Varanger Samiske Museum er i gang med et forprosjekt for etablering av et senter for samisk religion og mytologi i tilknytning til Mortensnes kulturminneområde. Et slikt senter vil være et viktig tiltak for vern av samisk immateriell kulturarv, og kan være ett av argumentene for å gi den museumssiidaen som Varanger Samiske Museum skal tilhøre en sentral rolle i forvaltning av samisk immateriell kulturarv i Norge.

Ved løsningen skissert ovenfor vil det bygges videre på den kompetanse som de samiske museene allerede har innenfor feltet. I tillegg til selve innsamlingsarbeidet har museene lang erfaring med tilgjengeliggjøring av innsamlet materiale for forskere, og ikke minst med videreformidling ut i samfunnet.

Med vennlig hilsen

Kjersti Schanche
Virksomhetsleder